

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вчена рада Університету ДФС
України
від «27» 02 2020 № 3

ВВЕДЕНО В ДІЮ
наказ Університету ДФС України
від «28» 02 2020 № 347

**КОДЕКС
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
УНІВЕРСИТЕТУ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

Ірпінь 2020

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Університет державної фіскальної служби України (далі – Університет) приймає цей Кодекс з метою:

визначення принципів і встановлення норм академічної доброчесності як невід’ємної складової професійної честі та корпоративної етики;

формування сприятливого академічного середовища для забезпечення високоякісного освітнього процесу, отримання вагомих наукових результатів, що містять об’єктивну новизну, встановлення взаємодовіри і взаємоповаги між всіма членами колективу, адміністрацією та особами, що навчаються;

забезпечення всебічного розвитку інтелектуального, професійного та особистісного потенціалу всіх учасників академічної спільноти;

підвищення іміджу, престижу та репутації Університету державної фіскальної служби України як сучасного конкурентоспроможного навчально-наукового та високодуховного закладу вищої освіти, забезпечення публічності, прозорості та відкритості його діяльності в системі вищої освіти України.

1.1. Кодекс академічної доброчесності Університету (далі – Кодекс) розроблено відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Кодексу честі та корпоративної етики УДФСУ, Положення про академічну доброчесність УДФСУ, Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в УДФСУ, Статуту Університету державної фіскальної служби України, Правил внутрішнього трудового розпорядку та інших нормативних документів, а також із використанням досвіду провідних зарубіжних і вітчизняних закладів вищої освіти.

1.2. Кодекс визначає правила і норми академічної доброчесності, етичної поведінки, професійного спілкування працівників та здобувачів Університету.

2. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Кодекс спрямований на дотримання високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності Університету, зокрема освітній, науковій, виховній, управлінській, а також на підтримку сприятливого морально-психологічного клімату у колективі.

2.2. Базовими принципами академічної доброчесності, якими мають керуватися учасники академічної спільноти, є:

2.2.1. чесність і порядність:

це основа науково-дослідної та наукової діяльності;
добросесні відносини передбачають нетерпимість та несприйняття будь-яких корупційних проявів;

принцип чесності – це неприпустимість жодних форм обману, наукового шахрайства, плагіату або інших форм нечесної поведінки, які негативно впливають на якість освітньої, наукової, науково-педагогічної діяльності;

неприпустимою є неетична поведінка, зведення наклепу, словесне приниження інших учасників освітнього процесу, у тому числі й у відкритому інтернет-просторі, навмисне завдання шкоди приладдям, матеріалам, документам, що використовуються у процесі освітньої, наукової, науково-педагогічної діяльності;

2.2.2. верховенство права:

у разі виявлення недобросесної поведінки порушники повинні нести відповідальність, у тому числі репутаційну, згідно з нормами чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів Університету;

2.2.3. відповідальність та дотримання авторських прав:

забезпечення високої якості освітньої діяльності, наукових досліджень на усіх етапах їх здійснення: від початку до оприлюднення результатів;

повага та дотримання норм законодавства про авторське право;

посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, результатів наукових досліджень тощо;

усвідомлення можливості настання відповідальності за наукову роботу із завідомо для них низькою якістю, за використання наукових результатів інших осіб без їх дозволу та без посилань на відповідні джерела, а також за інші порушення авторських прав;

2.2.4. взаємоповага:

врахування права на повагу до людської гідності та гарантування належного ставлення один до одного усіх учасників освітнього процесу, незалежно від положення в академічній, суспільній, інституційній ієрархії;

культивування неупередженого ставлення один до одного, об'єктивного оцінювання результатів освітньої, наукової та науково-педагогічної діяльності;

2.2.5. толерантність та недискримінація:

утвердження і дотримання принципу толерантності у своїй діяльності;

визнання, повага та цінування різноманіття наук, сфер дослідницьких інтересів, наукових поглядів та ідей, дослідницьких принципів і методів;

недопущення будь-якої дискримінації з причин гендерної, етнічної, національної приналежності, мови, сексуальної орієнтації, політичних та релігійних поглядів, суспільного чи фінансового статусу, а також на підставі приналежності до певних наукових шкіл чи установ;

2.2.6. прозорість та доступність:

висвітлення своїх напрацювань, навчальних здобутків відповідно до засад відкритої науки, навчальної діяльності;

перевірки на унікальність наукових, кваліфікаційних та інших текстових робіт та їх оприлюднення;

2.2.7. академічна грамотність:

засвоєння відповідних теоретичних знань, практичних навичок і вмій щодо здійснення досліджень, формування наукових результатів, оформлення таких результатів у вигляді наукових праць;

2.2.8. орієнтація на якість:

створення якісного наукового матеріалу на противагу вимогам щодо кількісних характеристик роботи учасників освітнього процесу;

надання можливості учасникам освітнього процесу безперервного вдосконалення їх професійних навичок;

постійне вдосконалення своєї кваліфікації;

2.2.9. партнерство та взаємодопомога:

створення атмосфери довіри в науковому середовищі, яке сприяє співпраці та вільному продукуванню нових ідей, розподілу обов'язків та ризиків;

мінімізація міжособистісних конфліктів та сприяння академічній мобільності;

2.2.10. імперативність академічної доброчесності:

неухильне дотримання усіма учасниками академічної спільноти принципів та правил академічної доброчесності, усіх норм, що закладені в Кодексі, вимог законодавства.

3. НОРМИ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

3.1.1. посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

3.1.2. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

3.1.3. надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

3.1.4. контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;

3.1.5. об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3.2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

3.2.1. самостійне виконання навчальних, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

3.2.2. посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

3.2.3. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

3.2.4. надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела

інформації.

4. ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ НЕПРИПУСТИМИМИ ДЛЯ АКАДЕМІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ Є ТАКІ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ:

4.1. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства:

плагіат фрагментів письмових робіт та повних текстів;

плагіат ідей, даних, моделей, ілюстрацій тощо;

відсутність належних посилань за відсутності привласнення авторства;

помилки цитування.

4.2. Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів:

дуплікація публікацій – публікація однієї і тієї самої наукової роботи (цілком або з несуттєвими змінами) в декількох виданнях, а також повторна публікація (цілком або з несуттєвими змінами) раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт як нових наукових робіт;

дуплікація наукових результатів – публікація повністю чи частково одних і тих самих наукових результатів у різних статтях, монографіях, інших наукових працях як нових результатів, які публікуються вперше;

подання у звітах із виконання різних наукових проектів тих самих результатів як таких, що отримані при виконанні відповідного проекту;

повторне подання здобувачами освіти письмових робіт, які вже подавалися як звітність із інших дисциплін, без дозволу викладача;

агрегування чи доповнення даних – суміщення раніше опублікованих і нових даних без їх поділу з відповідними посиланнями на попередню публікацію;

повторний аналіз раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію цих даних та раніше виконаного їх аналізу.

4.3. Фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях:

наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо;

посилання на вигадані джерела інформації або навмисне посилання не на справжнє джерело;

приписування іншим особам текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували.

4.4. Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень:

необґрунтоване корегування результатів власних наукових досліджень чи виконання навчальних завдань (таке, що не базується на повторних чи додаткових дослідженнях, вимірюваннях або розрахунках, виправленні виявлених помилок тощо);

наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих із інших джерел; зокрема, статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо без належного обґрунтування причин і зазначення методики їх корегування;

наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок.

4.5. Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання:

здавання або репрезентацію різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності;

написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;

використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та ін.) при виконанні групових контрольних заходів з однаковими варіантами;

несамостійне виконання завдань у випадках, коли не дозволяється отримання допомоги, або незазначення інформації про отриману допомогу, консультації, співпрацю тощо;

отримання іншої несанкціонованої допомоги при виконанні тих завдань, які передбачають самостійне виконання.

4.6. Обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування:

включення до співавторів наукових публікацій осіб, що не брали кваліфікованої участі в їх підготовці;

невключення до співавторів наукових публікацій осіб, що брали кваліфіковану участь в їх підготовці;

свідоме викривлення посилань на джерела, свідоме викривлення інформації, що міститься у джерелах, на які зроблені посилання (в деяких випадках це може також бути академічним плагіатом);

подання як результатів власної праці робіт, виконаних на замовлення іншими особами, або робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;

здавання або представлення різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності;

написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;

використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та ін.) при виконанні групових контрольних заходів з однаковими варіантами;

продаж, поширення, постінг або публікація курсів лекцій, роздаткових матеріалів, записів або іншої інформації, наданої викладачем, а також використання їх для будь-яких комерційних цілей без письмового дозволу викладача;

отримання копії екзаменаційних білетів, питань чи завдань раніше, ніж буде дозволено викладачем;

повторне подання здобувачами освіти письмових робіт, які вже подавалися як звітність з інших дисциплін, без дозволу викладача (іноді це розглядають як різновид самоплагіату);

надання закладом вищої освіти або його співробітниками недостовірної інформації про заклад, його освітні програми, систему оцінювання, результати навчання, конкурси тощо;

неправдиві повідомлення здобувачів освіти про події, які вимагають припинення освітнього процесу, перенесення контрольних заходів тощо (техногенні аварії, стихійні лиха, загроза вибуху тощо);

несамостійне виконання завдань у випадках, коли не дозволяється отримання допомоги, або не зазначення інформації про отриману допомогу, консультації, співпрацю;

проходження процедур контролю знань підставними особами;

симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби для уникнення контрольних заходів;

надання відгуків або рецензій на наукові або навчальні роботи без належного проведення їх експертизи.

4.7. Хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру для отримання неправомірної переваги в освітньому процесі:

одержання, провокування або пропонування неправомірної вигоди за отримання позитивної або вищої оцінки при складанні будь-якого виду поточного та підсумкового контролю, а також будь-яких інших переваг у навчальній, дослідницькій чи трудовій діяльності; примусові благодійні внески та примусова праця здобувачів освіти та/або їх батьків; примусове надання освітніх послуг (примусове репетиторство); деякі випадки конфлікту інтересів та ін.

4.8. Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти:

свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

невчасне повідомлення здобувачів освіти про систему оцінювання результатів навчання;

застосування системи оцінювання, що не відповідає декларованим цілям та завданням теми, дисципліни, практики, освітньої програми тощо;

відсутність об'єктивних критеріїв оцінювання.

5. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УНІВЕРСИТЕТІ

5.1. Дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин учасниками освітнього процесу Університету передбачає:

5.1.1. обов'язкове слідування фундаментальним цінностям академічної доброчесності;

5.1.2. дотримання норм чинного законодавства у сфері освіти і науки та інтелектуальної власності (не чинити правопорушень і не сприяти їхньому скоєнню іншими особами);

5.1.3. дотримання моральних норм та правил етичної поведінки;

5.1.4. відповідальне ставлення до своїх обов'язків, своєчасне та сумлінне, об'єктивне та неупереджене їх виконання;

5.1.5. дотримання корпоративної культури та поваги до усіх учасників освітнього процесу;

5.1.6. перешкоджання проявам академічної недоброчесності з боку усіх учасників освітнього процесу;

5.1.7. негайне повідомлення про випадки порушення академічної доброчесності уповноваженим органам (посадовим особам) залежно від власного підпорядкування та типу порушення для здійснення ними відповідного реагування;

5.1.8. несення академічної відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин;

5.1.9. надання достовірної інформації про власну діяльність;

5.1.10. контроль за дотриманням академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу;

5.1.11. протидія конформізму, захист свободи думки, засудження цензури.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Цей Кодекс є декларацією намірів, які мають виконуватися добровільно.

6.2. Основні питання щодо понять, форм прояву та інших особливостей втілення академічної доброчесності в освітній діяльності Університету, проблеми моніторингу, контролю за дотриманням вимог академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу та їх відповідальності за вчинення дій, що кваліфікуються як академічна недоброчесність (будь-яких їх видів та форм), визначаються Положеннями про академічну доброчесність, про виявлення та запобігання академічного плагіату та про Комісію з етики та академічної доброчесності.

6.3. Декларації про академічну доброчесність є додатком до цього Кодексу.

ДЕКЛАРАЦІЯ
про дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти
Університету державної фіскальної служби України

Я, _____
(ПІБ здобувача)

_____ (статус–приналежність: група, інститут/Факультет, рік вступу)

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй навчально-науковій, творчій діяльності буду дотримуватись зазначених в Кодексі академічної доброчесності та Кодексі честі та корпоративної етики Університету державної фіскальної служби України основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, а також загальнолюдських норм моралі.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

дотримуватися норм чинного законодавства України у сфері освіти, науки, інтелектуальної власності та нормативної бази Університету;

дотримуватися культури взаємовідносин з усіма учасниками академічної спільноти та іншими працівниками Університету;

дотримуватися етичних норм власної поведінки, професійного спілкування та діяти згідно з базовими принципами академічної доброчесності;

обов'язково реалізовувати вимоги академічної доброчесності в процесі навчально-наукової діяльності;

уникати будь-яких видів та форм академічної недоброчесності у власній освітній практиці та правомірно перешкоджати таким проявам в діяльності інших здобувачів, учасників освітнього процесу;

не допускати вчинків та дій (бездіяльності), що можуть ставити під сумнів особисту чесність, порядність та сумлінність.

ОЗНАЙОМЛЕНИЙ з політикою Університету щодо поваги моїх авторських прав, неприпустимості академічного плагіату в моїх навчальних та кваліфікаційних роботах та надаю свою згоду на безпосередню перевірку моїх робіт на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою системи Unischek, а також їх обробку, збереження та розміщення у відкритому доступі в інституційному репозитарії УДФСУ.

УСВІДОМЛЮЮ, що повинен буду нести академічну відповідальність і до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин відповідно до нормативної бази Університету та чинного законодавства України.

_____
(дата)

_____
(підпис)

**ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
науково-педагогічного, наукового, педагогічного працівника
Університету державної фіскальної служби України**

Я, _____,
(прізвище, ім'я, по батькові працівника)

_____, як
(посада, назва структурного підрозділу)

учасник академічної спільноти Університету ДФСУ, розуміючи важливість і необхідність моєї особистої участі в реалізації державної та університетської політики доброчесності, усвідомлюючи її значення для забезпечення якості вищої освіти

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітній, науковій, професійній діяльності буду дотримуватись основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності, етики академічних взаємовідносин, норм, затверджених у Кодексі академічної доброчесності та Кодексі честі та корпоративної етики Університету, чинному законодавстві України.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

неухильно дотримуватись норм чинного законодавства у сфері освіти і науки, інтелектуальної власності, етичних принципів та визначених законодавчою базою норм академічної доброчесності;

протидіяти конформізму, особливо за умови порушень академічної доброчесності в усіх формах та видах;

не чинити будь-яких ганебних дій, які можуть вплинути на репутацію колег;

на власному прикладі переконувати здобувачів та молодих науковців у прерогативі етики та моральності у професійній діяльності;

не допускати та проявляти крайню неприязнь до усіх можливих виявів упередженості, протекціонізму, некоректних висловлювань, недоброчесності у професійній сфері;

запобігати порушенням академічної доброчесності як з боку здобувачів, так і з боку колег – учасників академічної спільноти;

повідомляти про порушення норм академічної доброчесності посадовим особам та відповідальним службам Університету;

бути взірцем найвищої інтелігентності, об'єктивно оцінювати результати освітньої діяльності здобувачів, активно сприяти формуванню в них високого рівня академічної культури;

уникати зловживань посадовим становищем, неправомірної вигоди та поведінки, що ставить під сумнів особисту чесність і сумлінність професійної діяльності.

УСВІДОМЛЮЮ, що у разі порушення принципів академічної доброчесності, етики академічних взаємовідносин, визначених нормативною базою Університету та чинним законодавством України, до мене можуть бути і будуть застосовані заходи дисциплінарного характеру і я буду нести академічну відповідальність.

_____
(дата)

_____
(підпис)